

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження, викладені у звіті експертної групи Про результати акредитаційної експертизи
освітньої програми 17471 Медицина (мова навчання англійська) / Medicine,
рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 222 Медицина

Університет висловлює вдячність членам експертної групи за змістовні і продуктивні зустрічі, та відзначення сильних сторін ОП Медицина (мова навчання англійська) / Medicine. Надані рекомендації слугуватимуть покращенню освітньої діяльності за ОП та подальшому її вдосконаленню. Водночас ми маємо певні заперечення та пропозиції щодо окремих позицій звіту.

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення</p>	<p>Експертна група встановила, що мають місце окремі слабкі сторони програми, які потребують удосконалення, а саме:</p> <p>Досвід кращих інституційних практик по взаємодії із стейкхолдерами потребує конкретизації в контексті ОП. Рекомендація: створити в Раді роботодавців постійно діючий підрозділ медичного профілю.</p> <p>В переліку вибіркового дисциплін присутні обов'язкові програмні розділи. Рекомендація: вилучити з варіативного списку складові «Судинна хірургія», «Клінічна онкологія», «Клінічна радіологія», натомість запропонувати опції вивчення їх окремих аспектів.</p> <p>«Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ННЦ «Інститут біології та медицини»» в розділі 2 не відображає специфіку практик, передбачених ОП: «Догляд за хворими», «Сестринська практика», «Лікарська практика». Рекомендація: внести необхідні доповнення в регламентуючий документ.</p>	<p>В звіті ЕГ (II. Резюме. Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям) вказано, що «Освітня програма ... створює враження реалістичного способу впровадження вдалого освітнього проекту: підготовки лікаря на базі потужного багатопрофільного закладу із багатими традиціями викладання фундаментальних природничих дисциплін, непересічним досвідом наукової діяльності, встановленими практиками організації навчального та виховного процесу, чимало з яких носять взірцевих характер».</p> <p>Щорічний моніторинг освітньої діяльності за ОП передбачає, у тому числі, і врахування кращих інституційних практик по взаємодії із стейкхолдерами. Детальніше в Коментарі до Критерію 1.</p> <p>Рекомендацію вважаємо за коректне врахувати після затвердження Стандарту ВО за спеціальністю.</p> <p>Специфіка практик, передбачених ОП: «Догляд за хворими», «Сестринська практика», «Лікарська практика», описана в робочих програмах.</p>

	<p>Закладом не враховуються деякі власні можливості визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендація: на етапі прийому на навчання за ОП розробити механізм зарахування результатів контролю підготовки з англійської мови, виданих сертифікованими закладами.</p> <p>На web-сторінці ОП Medicine англійською мовою відсутній перелік контрольних питань та практичних навичок для заліків та іспитів. Рекомендація: забезпечити завчасне оприлюднення переліку контрольних питань та практичних навичок для заліків та іспитів на офіційному сайті програми англійською мовою.</p> <p>В таблиці кадрового забезпечення у ряду фахівців, які заплановані для викладання клінічних дисциплін, відсутні публікації. Рекомендація: звернути увагу на планування кадрового забезпечення дисциплін, що викладатимуться на старших курсах.</p> <p>Строки перегляду ОП перевищують 1 рік. Рекомендація: проводити перегляд ОП не рідше 1 разу на рік та за необхідності.</p> <p>Вся установча та регуляторна документація загально-інституційного рівня доступна здебільшого українською мовою. Рекомендація: доопрацювати англійську версію сайту.</p>	<p><i>«Невизнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»</i> вважати слабкою стороною, чи недоліком, Освітньої програми є некоректним. Детальніше в Коментарі до Критерію 3.</p> <p>В Підсумку сильних сторін та загальному аналізі щодо Критерію 5 вказано: <i>«Критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, оприлюднюються заздалегідь на багатьох ресурсах навчального закладу, у тому числі і електронних»</i>. Перелік контрольних питань та практичних навичок, що будуть оцінюватися при проведенні підсумкового контролю, надається здобувачам освіти через електронну пошту та месенджери на початку вивчення навчальної дисципліни.</p> <p>Повні дані про рівень кваліфікації та відповідності науково-педагогічних працівників, які будуть викладати навчальні дисципліни на 4-6 курсах, можливі лише за їх реальної участі в конкурсі на заміщення вакантних посад. Детальніше в Коментарі до Критерію 6.</p> <p>Моніторинг освітньої діяльності за ОП здійснюється постійно (не менше 2 разів на рік результати моніторингу обговорюються на НМК Інституту). Обов'язковий перегляд ОП здійснюється по закінченню терміну її дії, або за необхідності внесення певних змін: скажімо, на основі затвердженого Стандартну вищої освіти за спеціальністю, чи за результатами моніторингу тощо – без таких підстав переглядати ОП немає сенсу.</p> <p>Установча та регуляторна документація, необхідна для ефективної реалізації освітньої діяльності за ОП, доступна</p>
--	--	--

		здобувачам освіти англійською мовою. Детальніше в Коментарі до Критерію 9.
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:</p>	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 1: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1. Зважаючи на рамки виконання вимог підготовки фахівців для регульованої професійної діяльності, досягнуто оптимального балансу типовості/унікальності. В стратегічному відношенні обрано перспективний курс на модернізацію освітнього процесу, реалізацію концепції зближення фундаментальних і прикладних дисциплін, через що ОП виконує важливу суспільну місію з потенціалом формування медичного фахівця нового типу. З урахуванням цілей ОП, ЗВО проводить активну системну діяльність по налагодженню плідної співпраці із медичною та науковою спільнотою, а також створенню власної бази потенційних роботодавців. Так само враховується контингент здобувачів освіти, через що монітуються позиції представників іноземних інституцій. Чітко прописана і реалізовується процедура безпосередньої участі академічної спільноти в реалізації ОП та її удосконаленні. На інституційному рівні налагоджена діяльність підрозділів, що забезпечують заохочення стейкхолдерів до розробки і реалізації освітніх програм. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1. Досвід деяких інституційних практик по взаємодії із стейкхолдерами потребує конкретизації в контексті ОП (для прикладу, доцільне створення в Раді роботодавців постійно діючого підрозділу медичного профілю). В наявному на сайті закладу варіанті ОП бракує списків з переліком конкретних ситуацій для реалізації основних видів професійної діяльності, на які, проте, існують посилання в розділі 7 «Програмні результати навчання». Вказаний недолік не є суттєвим, оскільки, з урахуванням контексту, виглядає радше як огріх технічного стибу і може легко усунутись. Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. За критерієм 1 загалом простежується відповідність, а недоліки не є суттєвими, не носять системного характеру.</p>	<p>Вважаємо, що за даним критерієм «сама типовість/унікальність» і те, що <i>«В стратегічному відношенні обрано перспективний курс на модернізацію освітнього процесу, реалізацію концепції зближення фундаментальних і прикладних дисциплін, через що ОП виконує важливу суспільну місію з потенціалом формування медичного фахівця нового типу» є основними.</i> Акредитація ОП проводиться за 3 роки до випуску першого набору здобувачів. Конкретні пропозиції та/або зауваження роботодавців будуть враховані за наявності можливості проведення ними оцінки рівня науково-практичної підготовки випускників за ОП в рамках реалізації практичної діяльності за спеціальністю. Зауваження <i>«Вказаний недолік не є суттєвим, оскільки, з урахуванням контексту, виглядає радше як огріх технічного стибу і може легко усунутись»</i> і обґрунтування рівня відповідності <i>«За критерієм 1 загалом простежується відповідність, а недоліки не є суттєвими, не носять системного характеру»</i> не дає суттєвих підстав для зниження оцінки за Критерієм 1 до рівня В, і ми вважаємо за можливе оцінити дану ОП за цим критерієм на А.</p>

<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:</p>	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 2: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2. До сильних сторін ОП за Критерієм 2 належить забезпечення виконання вимог щодо обсягу та часової структурованості, наступності у викладанні дисциплін, досяжності програмних результатів навчання, розбудова освітньої програми з урахуванням передових технологічних можливостей, варіативність та активне впровадження методів практичної підготовки. Важливою є спрямованість на удосконалення фахової складової програми. Серед позитивних практик слід назвати активне залучення для досягнення програмних результатів навчання імерсивних технологій, симуляційних методик, ресурсів потужних науково-практичних центрів; створення цілого комплексу можливостей для оволодіння здобувачами соціальними навичками. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2. Істотні недоліки відсутні. В якості рекомендацій пропонується скорочення обсягу дисципліни «Вступ до університетських студій та історія медицини», відокремлення дисципліни «Анестезіологія» чи залишення її в хірургічному блоці, виведення з переліку вибіркових дисциплін обов'язкових програмних розділів (натомість, з пропозицією поглибленого вивчення їх окремих аспектів), збільшення обсягу таких клінічних дисциплін, як «Педіатрія», «Загальна практика (сімейна медицина)», за рахунок доклінічного блоку. Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ННЦ «Інститут біології та медицини» в розділі 2 не відображає специфіку практик «Догляд за хворими», «Сестринська практика», «Лікарська практика», що потребує внесення необхідних доповнень в регламентуючий документ. Невключення елементів дуальної освіти в освітню програму за недолік не вважається з огляду на специфіку контингенту здобувачів. Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.</p>	<p>В «Слабких сторонах, недоліках та рекомендаціях щодо удосконалення у контексті Критерію 2» вказано «Істотні недоліки відсутні». Рекомендації вважаємо коректним врахувати після затвердження Стандарту. На сьогодні Стандарт ВО за спеціальністю відсутній. Програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) освітнього рівня, а також – узгоджуються із раніше існуючими фаховими кваліфікаційними вимогами. Специфіка практик, передбачених ОП: «Догляд за хворими», «Сестринська практика», «Лікарська практика», описана в робочих програмах. Крім того в «Обґрунтуванні рівня відповідності Критерію 2» вказано, що «За критерієм 2 загалом простежується відповідність за відсутності суттєвих недоліків. <i>Рекомендації висловлені радше в рамках перманентного тренду з удосконалення ОП».</i> Таким чином підстав для зниження оцінки за Критерієм 2 до рівня В немає, що дозволяє нам пропонувати оцінити дану ОП за даним Критерієм на А.</p>

	<p>За критерієм 2 загалом простежується відповідність за відсутності суттєвих недоліків. Рекомендації висловлені радше в рамках перменентного тренду з удосконалення ОП.</p>	
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:</p>	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 3: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3. До сильних сторін за критерієм 3 належить забезпечення виконання вимог щодо чіткості, зрозумілості, рівня оприлюднення, відсутності дискримінаційних положень та урахування специфіки правил прийому на навчання за освітньою програмою. Чітко регламентоване та безперешкодно реалізовується визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, потребує нормативного регулювання на загальнодержавному рівні. На етапі прийому на навчання за освітньою програмою у закладу існує можливість розробки механізму зарахування результатів контролю підготовки з англійської мови, виданих сертифікованими закладами. Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3. За критерієм 3 простежується відповідність загалом, недоліки не є суттєвими.</p>	<p><i>«Невизнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»</i> вважати слабкою стороною, чи недоліком, Освітньої програми є некоректним. Адже відповідно до закону України Про освіту (ст.8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством». Таким чином ЗВО позбавлені можливості вирішувати ці питання самостійно, що підтверджується практикою імперативного (без врахування точки зору ЗВО) встановлення МОН різних правил щодо визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти (магістра і доктора філософії). Крім того, згідно зі ст.38. закону України Про освіту органом який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» називається Національне агентство кваліфікацій. Більш того, Університет не обмежує права здобувачів освіти на <u>отримання</u> неформальної освіти, Університет не здійснює <u>визнання</u> результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством.</p> <p>В «Обґрунтуванні рівня відповідності Критерію 3» вказано, що «За критерієм 3 простежується відповідність загалом, недоліки не є суттєвими».</p> <p>Таким чином підстав для зниження оцінки за Критерієм 3 до рівня В немає, а відмічений експертами високий рівень відповідності по іншим позиціям, зокрема забезпечення виконання вимог щодо чіткості, зрозумілості, рівня оприлюднення, відсутності дискримінаційних положень та урахування специфіки правил прийому на навчання за освітньою програмою. Чітко регламентоване та безперешкодно реалізовується визнання результатів</p>

		навчання, отриманих в інших ЗВО, дозволяє нам пропонувати оцінити дану ОП за Критерієм 3 на А.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 5: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5. Критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, оприлюднюються заздалегідь на багатьох ресурсах навчального закладу, у тому числі і електронних. ЗВО популяризує академічну доброчесність. Наявні такі позитивні практики, як створення Системи виявлення та запобігання академічного плагіату в текстах працівників та здобувачів освіти в Університеті, багатоступенева перевірка на плагіат, що включає перевірку технічними засобами.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5. Вся установча та регуляторна документація доступна здебільшого українською мовою. Рекомендовано доопрацювати англomовну версію сайту та інформацію для використання здобувачами освіти під час реалізації ОП Medicine англійською мовою.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5. За критерієм 5 простежується відповідність загалом, недоліки не є суттєвими чи системними, підлягають усуненню в процесі рутинної діяльності.</p>	<p>Вся установча та регуляторна документація доступна державною українською мовою. Роз'яснення основних положень, що регламентують освітню діяльність за ОП, постійно здійснюється адміністрацією Інституту на рівні, що повністю задовольняє здобувачів.</p> <p>Враховуючи сказане вище, а також наведену у Обґрунтуванні рівня відповідності Критерію 5. тезу «За критерієм 5 простежується відповідність загалом, недоліки не є суттєвими чи системними, підлягають усуненню в процесі рутинної діяльності», вважаємо за можливе оцінити дану ОП за цим критерієм на А.</p>
Критерій 6. Людські ресурси:	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 6: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6. Конкурсний відбір є прозорим і спрямований на визначення найкраще підготовленого претендента за оцінкою переліку необхідних документів. В університеті запроваджено на регулярній основі матеріальне та нематеріальне заохочення науково-педагогічних працівників за досягнення в освітньо-науковій діяльності. До організації та реалізації освітнього процесу широко залучені роботодавці, спеціалісти-практики клінічних баз кафедр. Рівень компетентності науково-педагогічного складу кафедр високий, це сприяє якісній підготовці здобувача освіти. В рамках співпраці з кафедрами університету організовано курси з англійської мови та педагогіки для викладачів та молодих вчених.</p>	<p>Дозвольте погодитися з вказаним у п.1, що «належним чином оцінити рівень фахівців, що будуть проводити викладання на 4-6 курсах, важко». Повні дані про рівень кваліфікації та відповідності науково-педагогічних працівників, які будуть викладати навчальні дисципліни на 4-6 курсах, можливі лише після проведення конкурсів на заміщення вакантних посад, результати яких, враховуючи жорстку і принципову позицію Університету з кадрових питань, будуть повністю задовольняти вимогам критерію</p> <p>В Обґрунтуванні рівня відповідності Критерію 6 підкреслюється «Має місце загальна відповідність за вказаним критерієм, а зауваження є некритичним та спрямованим радше на перспективу».</p>

	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. Викладання клінічних дисциплін на 4, 5, 6 роках навчання заплановане в ряді випадків викладачами, частина з яких, імовірно, ще недостатньо реалізують всі аспекти викладацької діяльності. Про це свідчить відсутність оприлюднення результатів роботи у публікаціях згідно таблиці кадрового забезпечення.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6. Має місце загальна відповідність за вказаним критерієм, а зауваження є некритичним та спрямованим радше на перспективу.</p>	
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:</p>	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 8: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8. В ЗВО існує чітко регламентована система розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Роботодавці та експерти-практики залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Для здобувачів вищої освіти і викладачів в університеті відкрито безкоштовний доступ до наукометричних баз даних «Scopus» і «WoS». У КНУ імені Тараса Шевченка запроваджений прозорий рейтинг результативності наукової роботи кожного викладача.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Потребує вдосконалення механізм перегляду ОП Medicine англійською мовою, а саме його практична імплементація, беручи до уваги регламентовану періодичність перегляду (не рідше 1 раз на рік та за необхідністю). Також рекомендовано впровадити окреме протоколювання пропозицій роботодавців та здобувачів освіти (в т.ч. за результатами регулярного електронного опитування зацікавлених сторін) при перегляді ОП. З метою оптимізації роботи зі стейкхолдерами, ефективного пошуку баз практик, сприяння у післядипломній освіті та працевлаштуванні випускників, підтримки з ними у майбутньому зворотного зв'язку та залучення до освітнього процесу доцільно адаптувати ряд практик саме для іноземних англомовних здобувачів. Для прикладу: запровадити отримання</p>	<p>Моніторинг освітньої діяльності за ОП здійснюється постійно (не менше 2 разів на рік результати моніторингу обговорюються на НМК Інституту). Обов'язковий перегляд ОП здійснюється по закінченню терміну її дії, або за необхідності внесення певних змін (скажімо, на основі затвердженого Стандартну вищої освіти за спеціальністю, чи за результати моніторингу) з дотриманням передбачених системою забезпечення якості Університету підстав і процедур. Надміру частий перегляд освітніх програм є фактором дезорганізації і потенційною загрозою якості освіти.</p> <p>Робота щодо розширення баз практик і вдосконалення практичної підготовки з врахуванням точки зору потенційних роботодавців проводиться і буде проводитись – як необхідна умова успішності програми. в</p> <p>Відмічений експертами високий рівень відповідності по іншим позиціям, а також наведену у Обґрунтуванні рівня відповідності Критерію 8. тезу «Виявлені несуттєві недоліки, дані рекомендації з приводу їх усунення. Більшість рекомендацій спрямовані на перспективу», вважаємо за можливе оцінити дану ОП за цим критерієм на А.</p>

	<p>відгуків з баз проходження практики; налагодити систематичне запрошення потенційних роботодавців та випускників (у майбутньому) на гостьові лекції.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8. Виявлені несуттєві недоліки, дані рекомендації з приводу їх усунення. Більшість рекомендацій спрямовані на перспективу.</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність:</p>	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 9: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9. Права та обов'язки учасників освітнього процесу добре врегульовані на інституційному рівні, чітко описані та представлені на офіційному сайті. Існує зв'язок між стейкхолдерами та КНУ імені Тараса Шевченка.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9. На офіційних сайтах документи, що є керівними в КНУ імені Тараса Шевченка, такі як: Статут, Положення та інше - не мають англійського варіанту. Рекомендовано наповнити сайт англійськими варіантами основних документів.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9. За вказаним критерієм має місце відповідність загалом, виявлені недоліки несуттєві</p>	<p>Здобувачі освіти, які навчаються за даною ОП, вивчають українську мову до вступу на 1 курс і продовжують її вивчення протягом всього начального процесу. Це дозволяє їм сприймати всю інформацію, викладену на офіційних ресурсах Університету та Інституту, українською мовою повною мірою. Крім того, вся установча та регуляторна документація, необхідна для ефективної реалізації освітньої діяльності за ОП, доступна здобувачам освіти і англійською мовою. Додатково, роз'яснення основних положень, що регламентують освітню діяльність за ОП, постійно здійснюється адміністрацією Інституту на рівні, що повністю задовольняє здобувачів освіти (що підтверджують результати анкетування).</p> <p>Водночас, повідомляємо що керівництвом університету у лютому 2020 року було прийняте рішення щодо перекладу ключових документів університету англійською мовою і відповідні роботи вже заплановані.</p>